

Ježíš vstupuje na nebe

Cyklus I. „Ježíšův příběh“, katecheze 27.

Materiál vytvořilo © Katechetické středisko AP 2022 (Lenka Jeřábková)

Cíl:

Děti se seznámí s příběhem Ježíšova nanebevstoupení. Jsou jej schopny reprodukovat, vyjmenovat jednotlivé postavy, vybrat a vysvětlit nejdůležitější body. Jsou schopny srovnat jednotlivá biblická svědectví o této události. Znají kontext příslušného liturgického slavení. Rozumí Ježíšovu misijnímu příkazu a dovedou ho teoreticky aplikovat na vlastní život. Rozumí kontextu příběhu a souvislosti s druhým Ježíšovým příchodem

Děti si uvědomují význam události Ježíšova nanebevstoupení pro všechny lidi i pro sebe osobně. Uvědomují si důležitost misijního postoje a jsou ho schopny rozvíjet vzhledem ke svému okolí, zejména při svědectví o své víře. Na základě vyprávění o očekávání Ducha svatého rozvíjejí postoj otevřenosti k modlitbě za sebe i za druhé a jejich potřeby a připravenosti nechat se Bohem proměnit.

Seznam použitých materiálů a literatury:

S. Lloyd-Jonesová. Bible vypráví o Ježíši – osnovy. Praha: Návrat domů, 2017.

E. Muroňová – H. Baránková. Jsem s tebou. Metodika k pracovním listům náboženské výchovy pro 1. třídu ZŠ. Brno: Kartuziánské vydavatelství, 2002.

Luděk Rejchrt. Halleluja Amen – Zpívání pro malé i velké děti Boží. Praha: Kalich, 2008.

Katechetický věstník č. 9/2010-2011

<https://zpevník.proscholy.cz/>

www.deti.vira.cz

Pomůcky ke katechezi:

- Podklady k **úvodní modlitbě** podle potřeby pro zahájení setkání (kopie písní, kancionály, kytara apod.);
- Pomůcka „Ježíš odchází k Otci I.“ k **úvodní aktivitě** připravená na formát A3 v potřebném počtu;
- **Úvodní hra**: papírová koruna pro vedoucího hry;
- Hlavní část katecheze: biblický text Sk 1,1-11 (případně texty synoptiků), pracovní list „Ježíšův příkaz“, vystříhané červené a žluté plamínky (viz příloha), psací potřeby;
- **Ježíš nás táhne k sobě**: dlouhá červená stuha, kratší žluté stuhy, fixy na popisování;
- Vytisknuté luštěnky k aktivitě **Co se ještě můžeme dozvědět o Ježíšově odchodu do nebe?**
- **Co je skryté, nevidíme**: různé vhodné symboly vystříhané ze čtvrtky nebo z kartónu (např. oblak, holubice, plamen), bílé papíry a mastné pastely, voskovky, uhlé nebo měkké tužky.

Vlastní poznámky ke katechezi:

Scénář:

Úvodní – **DOPORUČENÁ** – aktivita (cca 15 minut).

Modlitba či zahájení setkání dle zvyklostí skupiny.

- Lze využít i vhodné písně:
  - Kancionál č. 415 Vstoupil Pán v slávu nebeskou (<https://kancional.cz/415>),
  - Zkuste s dětmi známou písničku upravit – použijte např. píseň „Zpívej haleluja Pánu“ (<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/755/zpivej-haleluja-panu>) a vymyslete vlastní sloky včetně takové, která by byla vhodná pro téma katecheze.
  - Naučte se něco nového – použít můžete např. píseň „Jděte po všem světě“ z přílohy.

Doporučujeme vybrat pouze jednu ze dvou nabízených aktivit, každá z nich může zaplnit celý navrhovaný čas.

Práce s luštěnkou „Ježíš odchází k Otci I.“ (pomůcka téhož názvu z přílohy). Tajenkou je název slavnosti – *Nanebevstoupení*. Aktivita předpokládá, že děti jsou částečně zvyklé pracovat s biblickými odkazy – kromě získání názvu tématu hodiny si děti zopakují některá novozákonní jména a příběhy.

- Aktivitu můžeme pojmout jako skupinovou, v případě většího počtu dětí jako soutěž přiměřeného počtu družstev (optimálně o 3 – 4 členech).
  - Skupinová aktivita: Pokud děti odpovědi na otázky znají, mohou je jednotlivě do archu dopisovat rovnou, nicméně před zápisem řeknou odpověď nahlas, abychom předešli škrtání na plakátu v případě omylu. Když děti vědomosti vyčerpají, doplní chybějící položky pomocí biblických odkazů.
  - Aktivita družstev: Zde způsob získávání informací neregulujeme, cílem je, aby každé družstvo co nejdříve získalo tajenku. Po ukončení činnosti zástupce každého družstva přijde a tiše sdělí řešení, abychom měli jistotu, že celá skupina zná správnou odpověď.

Po ukončení aktivity můžeme zopakovat / sdělit dětem některé **informace o této slavnosti** (kdy ji slavíme, jaká je liturgická barva, proč je možné ji slavit v neděli apod.), neboť liturgické stránce slavení se dále v katechezi již věnovat nebudeme.

Úvodní hra.

Král říká... Cílem hry je, aby si děti uvědomily, jak důležité a závazné jsou pro nás Ježíšovy příkazy.

Nasadíme si na hlavu připravenou papírovou korunu a **vysvětlíme pravidla**: *Když budu mít na hlavě korunu, stává se ze mne král a vy musíte dělat, co vám řeknu. Když si ji ale sundám, moje příkazy poslouchat nesmíte (uvedeme nějaký příklad – budete chodit po místnosti a podle situace se buď zastavíte, nebo budete v chůzi pokračovat). Pozorně se vždycky podívejte, jestli mám na hlavě korunu.*

Poté začneme dětem dávat různé **vhodné příkazy** (chodit po místnosti, skákat jako žáby, mávat rukama, svléci si svetr, vyndat tužky z penálu apod.) Každý **příkaz uvádíme slovy „Král říká...“** Občas dáme pokyn bez koruny na hlavě a **sledujeme pozornost dětí**, případně situaci vhodně okomentujeme. Hra může trvat cca 5-10 minut, podle toho, jak jsou děti pozorné.

Po ukončení hry si sedneme s dětmi do kruhu a **zakončíme**: *Tohle nebyla opravdová koruna a já také nejsem opravdový král. Ježíš ale opravdovým králem je, takže když nám něco přikáže, musíme ho poslechnout. V dnešním povídání uslyšíme, že Ježíš svým učedníkům – a my jsme jimi také – přikázal něco důležitého. Uvidíme, jestli si toho všimnete.*

Ježíš vstupuje na nebe (cca 20 minut)

Po úvodní aktivitě si s dětmi sedneme do kruhu. Tato část je vedena formou rozhovoru, v němž můžeme ve vhodných okamžicích využít metodu brainstormingu. Postupujeme podle následujících bodů:

- **Rekapitulace některých bodů Ježíšova příběhu** (opakování a podklad pro diskusi). Uplynula už dlouhá doba od chvíle, kdy učedníci přišli za Ježíšem. Jak dlouho s ním byli? (*Nutné odpovědi: tři roky s ním pobývali, byli svědky jeho smrti, 40 dní od zmrtvýchvstání se jim zjevoval*). Jak se jeho učedníci za tu dobu změnili? Co se od Ježíše naučili? Co se jim povedlo a kdy možná trochu zklamali? (*brainstorming a souhrn – k poslední otázce se soustředíme zejména na velikonoční události*)
- **Ježíš vstal z mrtvých**. Jak jsme před chvílí řekli, Ježíš ani po velikonocích své učedníky neopustil a některým se zjevil. Pamatujete si ty příběhy? A pojďme se znovu zamyslet: jak se asi změnil vztah učedníků k Ježíšovi, když s ním tohle zažili? (*brainstorming – volná reflexe dětí, nepreferujeme žádné odpovědi, pouze korigujeme nepřesnosti*)
- Učedníci ale věděli, že tohle období, kdy se se vzkríšeným Ježíšem setkávali, nebude trvat stále. Koneckonců sám Ježíš řekl: „Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; zase opouštím svět a jdu k Otcí.“ Ta chvíle přišla čtyřicátý den po jeho zmrtvýchvstání a Bible, konkrétně kniha Skutky apoštolů, nám o tom zanechala svědectví. *Čteme sami text Sk 1,1-11, až po verš 7.*
- **Aktivita:** Ježíš pak řekl apoštolům něco důležitého – a my na to zkusíme přijít. *Rozdáme pracovní list „Ježíšův příkaz“ a necháme děti, aby větu doplnily. Pak jim můžeme rozdat biblické texty a společně úryvek dočíst. Položíme otázku: Co tím Ježíš myslel? Co mají apoštolové dělat? A jak se tento příkaz týká nás? (Zde můžeme upozornit na souvislost s úvodní hrou „Král říká...“, pokud jsme ji použili) Pokud zbývá čas, můžeme upozornit na ostatní zprávy o nanebevstoupení v synoptických evangeliích – děti mohou ve skupinách srovnat texty a říci, v čem se podobají a v čem se liší, tedy co je na tomto úryvku důležitého k zapamatování.*
- **Dokončení.** Ježíš tedy od svých učedníků odešel. Ale proč? (*Pokud odpovědi nebudou správné, připomeneme text Jan 14,1-4. Ježíš nás očekává u svého Otce a chce, abychom za ním jednou přišli i my*). Kdy se s Ježíšem setkáme? A proč myslíte, že na konci muži v bílém rouchu řekli, že se Ježíš vrátí? Jak tomuto času říkáme? (*Můžeme připomenout téma z adventních hodin o druhém Ježíšově příchodu.*)

Závěrečná aktivita (10 minut)

Celou aktivitu uzavřeme: Apoštolové se vrátili do Jeruzaléma. Ježíš jim řekl, že budou pokřtěni Duchem svatým – a apoštolové čekali, jaká to bude změna, protože si ji neuměli představit. My si jejich čekání také připomínáme: Slavnosti Nanebevstoupení a Sslání Ducha svatého dělí devět dní, při kterých v modlitbě prosíme, aby nás Duch proměnil stejně jako apoštolové.

Aktivita: *Rozdáme dětem předem připravené plamínky z červených a žlutých papírů. Společně hovoříme o tom, jakou proměnu od Ducha svatého bychom přáli sobě a lidem okolo nás. Svá přání děti na plamínky napíší (můžeme odlišit podle barev, ale není to nutné). Nakonec je složíme do kruhu uprostřed, děti se mohou o svá přání posdílet, případně je vysvětlit. Aktivitu zakončíme krátkou modlitbou k Duchu svatému.*

Rozdání zápisových listů a zakončení setkání.

Případné doplňkové alternativy ke scénáři:

Ježíš nás táhne k sobě. Aktivita dětem může **symbolicky znázornit Ježíšův výrok** „Až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě“ (Jan 12,32), který usouvztažíme s předposledním bodem hlavní části katecheze (Ježíš nás očekává ve svém království).

Předem ve výšce připevníme delší červenou stuhu. Dětem rozdáme kratší žluté stužky, na které mohou napsat svá jména. Jejich úkolem je zavěsit své stuhy na hlavní červenou, aniž by k tomu použily jakoukoliv pomůcku (stouply si na židli, použily např. pravítko nebo jiný předmět). Mohou se natahovat, zkoušet je vyhodit do vzduchu atd.

Pokusy bývají zpravidla neúspěšné; pokud někdo stuhu zavěsit dokáže, dovednost pochválíme. Pokračujeme komentářem: *Stužky jsme sami bez pomoci nahoru dostat nedokázali, stejně jako se jenom vlastními silami nemůžeme dostat za Ježíšem. On nám ale nabízí jiné řešení.* Poté odvážeme jeden konec stuhy a vybídneme děti, aby svoje stužky jednoduchým uzlem připevnily na stuhu. Červenou stuhu vrátíme zpátky a komentujeme: *Ted' jsou vaše stužky pevně umístěné nahoře. Stejně tak nám Ježíš přichází na pomoc a přivádí nás všechny k sobě, jak nám to slíbil.*

Po ukončení aktivity může následovat krátké sdílení.

Co se ještě můžeme dozvědět o Ježíšově odchodu do nebe? Pro opakování / vyplnění zbývajících času / domácí aktivitu (vytiskněte na rub Zapisového listu) lze využít luštěňky, které si můžete stáhnout z webu.

- *Ježíš odchází k Otci II.* – křížovka (<https://katechete.apha.cz/materialy/materialy-ke-stazeni/jezis-odchazi-k-otci-ii>)
- *Ježíš se loučí s apoštoly* – křížovka (<https://katechete.apha.cz/materialy/materialy-ke-stazeni/jezis-se-louci-s-apostoly>)
- *Ježíš odchází k Otci – bludiště* (<https://katechete.apha.cz/materialy/materialy-ke-stazeni/jezis-odchazi-k-otci>)
- *Oblak jim ho vzal z očí – šifra* (<https://katechete.apha.cz/materialy/materialy-ke-stazeni/oblak-jim-ho-vzal-z-oci>)

Co je skryté, nevidíme (výtvarná aktivita)

Aktivitu uvedeme následujícím způsobem: *Ježíš odešel ke svému Otci, ale zůstává tu s námi. Musíme ho však umět hledat; občas se objeví takovým způsobem, jak to nečekáme.*

Principem aktivity je technika **frotáže**. Děti se posadí ke stolům a zavřou oči; před každé z nich položíme bílý papír a pod ním kartónový symbol. Poté dětem vysvětlíme, jak budou pracovat: „naplocho“ vybarvovat bílý papír, pod nímž se objeví symbol. Je třeba však dát pozor, aby se šablona nepohnula. Na závěr aktivity můžeme symboly pojmenovat, porovnat a říci si, co znamenají.

Vyrobte si vitráž!

Pokud vám zbyde čas, můžete si zkusit s dětmi vyrobit vitráž s tématem Nanebevstoupení!

- Základní obrázek najdete na <https://deti.vira.cz/aktivity/omalovanky/sablony-na-sklo/liturgicky-rok-vitraze>;
- Slupovací barvy na sklo seženete v kamenných i internetových výtvarných potřebách; jednoduchý návod na použití najdete například na <https://www.vytvarka.cz/malovani-na-sklo-porcelan-a-keramik>;
- Obrázek můžete použít i jako jednoduchou omalovánku.